

طرح درس و منابع درس "حقوق بین الملل بشردوستانه" (حقوق مخاصمات مسلحانه)

الف- طرح کلی درس

۱- کلیات حقوق بشردوستانه : پیشینه، تعریف، اهمیت، ساختار، بایستگی آشنایی و آموزش

۲- گونه شناسی مخاصمات مسلحانه

-مخاصمات بین المللی

- مخاصمات غیر بین المللی؛ ماهیت و کنشگران مخاصمات امروزی

۳- درونمایه حقوق بشردوستانه :

- سازش میان ضرورت های جنگی و ضرورت های انسانی

- چگونگی انجام عملیات نظامی به منظور حمایت از اشخاص و اموال و کاستن از آثار سوء مخاصمه

(حقوق لاهه): اصول تفکیک، تناسب و احتیاط؛ هدف ها و اشخاص تحت حمایت خاص؛ محدودیت ها و

ممنوعیتها در به کارگیری روش ها و جنگ افزارها

- چگونگی رفتار انسانی با افراد دشمن (حقوق ژنو): حمایت از غیرنظامی ها و افراد بیرون از کارزار

۴- بررسی مهمترین مسایل و تحولات حقوق بشردوستانه و همچنین چگونگی اجرای ملی و بین المللی حقوق

بشردوستانه: تعهد به رعایت، جلوگیری از نقض، مسئولیت وجبران خسارت، همکاری میان حقوق بشر و

حقوق بشردوستانه و چالشهای مهم همچون فناوری های نوین، تروریسم و کمک رسانی.

ب. نمونه و گزیده منابع فارسی

- داعی، علی، *نقض حقوق اسیران جنگی ایرانی و مسئولیت بین المللی دولت عراق*، انتشارات پیام آزادگان، ۱۳۸۷.

- سیاه رستمی، هاجر، *اشغال نظامی از دیدگاه حقوق بین الملل*، انتشارات خرسندی، ۱۳۹۴.

- شفیعی بافتی، نگین، هنجی، علی، *ابعاد حقوقی بین المللی مخاصمه مسلحانه غیربین المللی*، نشر میزان (برای کمیته ملی

حقوق بشردوستانه)، ۱۳۹۲.

- فلک، دینر، *حقوق بشردوستانه در مخاصمات مسلحانه*، با اهتمام قاسم زمانی و نادر ساعد، مؤسسه شهردانش، ۱۳۹۱.

- ضیایی بیگدلی، محمد رضا، *حقوق بین الملل بشردوستانه*، انتشارات گنج دانش، چاپ دوم، ۱۳۹۲.

- محمدی، مهرداد و حسینی آزاد، سید علی (مترجم)، *حمایت از محیط زیست در مخاصمات مسلحانه از منظر حقوق بین الملل*،

انتشارات شهر دانش، ۱۳۹۳.

- ممتاز، جمشید و رنجبریان، امیرحسین، *حقوق بین الملل بشردوستانه مخاصمات مسلحانه داخلی*، نشر میزان (برای کمیته

ملی حقوق بشردوستانه)، چاپ سوم، ۱۳۸۷.

- ممتاز، جمشید و شایگان، فریده، *حقوق بین الملل بشردوستانه در برابر چالش های مخاصمات مسلحانه عصر حاضر*،

انتشارات شهر دانش، ۱۳۹۳.

- هنکرتز، ژان ماری و دوسوالد بک، لوییس، *حقوق بین المللی بشردوستانه عرفی*، ترجمه کمیته بین المللی صلیب سرخ،

انتشارات مجد، ۱۳۸۷.

از انتشارات دبیرخانه کمیته ملی حقوق بشردوستانه

- بررسی تحولات اخیر حقوق بشردوستانه بین المللی، مجموعه مقالات نخستین همایش حقوق بشردوستانه بین المللی (آذر ۱۳۸۲، (۸۱).
- مجموعه مقالات همایش نهضت بین المللی صلیب سرخ و هلال احمر و حقوق بشردوستانه بین المللی (اردیبهشت ۸۳)، ۱۳۸۵.
- مجموعه مقالات همایش حقوق بین المللی بشردوستانه عرفی، به اهتمام پوریا عسکری و ژان ماری هنکرتز، کمیته ملی حقوق بشردوستانه، انتشارات مجد، ۱۳۹۰.
- قواعد کاربردی حقوق مخصصات مسلحانه، ترجمه کمیته ملی حقوق بشردوستانه، ۱۳۸۲.
- رعایت حقوق بشردوستانه بین المللی، ترجمه کمیته ملی حقوق بشردوستانه، ۱۳۸۳.
- قواعد اساسی کنوانسیون های ژنو ۱۹۴۹ و پروتکل های الحاقی ۱۹۷۷، ترجمه کمیته ملی حقوق بشردوستانه، ۱۳۸۳.
- فرهنگ حقوق بین الملل مخصصات مسلحانه، ترجمه کمیته ملی حقوق بشردوستانه، ۱۳۸۴.
- حقوق بین الملل ناظر بر نحوه هدایت مخصصات (مجموعه کنوانسیون های لاهه و برخی اسناد بین المللی دیگر)، ۱۳۸۳.
- حقوق بین الملل بشردوستانه ناظر بر حمایت از افراد در درگیری های مسلحانه (مجموعه اسناد ژنو)، ۱۳۹۰.
- + مقاله های مربوط به حقوق بین الملل بشردوستانه در مجله های تخصصی فارسی.

ج. گزیده منابع خارجی

- Dinstien, Y., *The Conduct of Hostilities under the Law of International Armed Conflict*, Cambridge University Press, 2004.
- Kolb, R. & Hyde, R., *An Introduction to the International Law of Armed Conflicts*, Hart Publishing, 2008.
- Mesler, N., *International Humanitarian Law A Comprehensive Introduction*, ICRC, 2016.
- Sassoli, M. & Bouvier, A.A., *How does Law protect in war? Cases, Documents and teaching Materials on Contemporary Practice in International Humanitarian Law*, ICRC, Geneva, **available** at: www.icrc.org
- Scmith, M.N. & Pejic, J. (editors), *International Law and Armed Conflict: Exploring The Faultlines*, Brill, 2007.
- Thurer, D., "International Humanitarian Law: Theory, Practice, Context", *Recueil des cours*, Vol. 338, 2008.
- Wilmshurst, E. & Breau, S., *Perspectives on the ICRC Study on Customary International Humanitarian Law*, Cambridge University Press, 2007.

- مهمترین نشریه های تخصصی و پایگاه های اینترنتی

- *International Review of the Red Cross*, published by ICRC, **available** at: www.icrc.org.
- *Yearbook of International Humanitarian Law*, published by T.M.C. Asser Press, since 1998.

-www.icrc.org

- ATHA(Advanced Training Program on Humanitarian Action), <http://atha.se/program> available at: <http://hhi.harvard.edu/> (Harvard Humanitarian Initiative –Humanitarian Academy at Harvard(HAH).

-www.un.org

-www.icc-cpi.org

-www.icty.org

-www.icttr.org